

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Μια στρατηγική για πράσινες δεξιότητες

Μελέτη του Cedefop για τις σχετικές δεξιότητες περιέχει ευρύτερα διδάγματα για μια επιτυχημένη μετάβαση στην πράσινη οικονομία

Κάποτε μόνον οι κηπουροί χρειάζονταν «πράσινες» δεξιότητες. Σήμερα, φαίνεται πως τις χρειαζόμαστε όλοι. Έρευνα του Ευρωβαρομέτρου, η οποία διενεργήθηκε τον Ιούνιο του 2011, διαπίστωσε ότι 78% των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι η καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος μπορεί να τονώσει την οικονομία και να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι οι Ευρωπαίοι μάλλον έχουν δίκιο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι, στο διάστημα από το 2005 έως το 2009, ο κλάδος των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δημιούργησε 220 000 πρόσθετες θέσεις απασχόλησης.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των πράσινων δεξιοτήτων για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, αξίζει να σχηματίσουμε μια ιδέα για τις συνέπειες για την πολιτική της κατάρτισης.

Μια νέα μελέτη ⁽¹⁾ του Cedefop εξετάζει τις προσπάθειες για την ανάπτυξη οικονομιών που βασίζονται σε πιο αποδοτική χρήση των πόρων, τον αντίκτυπό τους στη ζήτηση εργασίας, και τον τρόπο με τον οποίο η κατάρτιση παρέχει τις δεξιότητες αυτές. Η έρευνα καλύπτει δείγμα εννέα επαγγελματιών τα οποία συνδέονται στενά με τη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και με το περιβάλλον (πλαίσιο 1).

Πράσινες πολιτικές για πράσινες δεξιότητες

Οι πράσινες δεξιότητες γίνονται μέρος σχεδόν κάθε επαγγέλματος, όπως έχει συμβεί με τις δεξιότητες πληροφορικής* τα κίνητρα όμως για την ανάπτυξη πράσινων δεξιοτήτων είναι διαφορετικά. Η ζήτηση για δεξιότητες πληροφορικής υποκινήθηκε από την αναζήτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στον ιδιωτικό τομέα. Η πληροφορική δημιούργησε ευκαιρίες περικοπής του κόστους μέσω της δημιουργίας αποδοτικότερων αλυσίδων εφοδιασμού, καλύτερης διαχείρισης αποθεμάτων και βελτίωσης του χρόνου παράδοσης.

Παρότι η μείωση της χρησιμοποιούμενης ενέργειας μπορεί να μειώσει το κόστος, η έρευνα του Cedefop διαπίστωσε ότι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές δεν έχουν ακόμη πειστεί για τα οικονομικά οφέλη που αποδίδουν οι επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες. Το υψηλό αρχικό κόστος και ο μακροχρόνιος ορίζοντας απόσβεσης για ορισμένες πράσινες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή

φωτοβολταϊκή ενέργεια, μπορεί να αποτελέσουν σημαντικά αντικίνητρα, ιδίως στην παρούσα οικονομική συγκυρία.

Αντί της αγοράς, οι κύριοι παράγοντες που υποκινούν τη ζήτηση εργοδοτών και καταναλωτών για τεχνολογίες και υπηρεσίες αποδοτικής χρήσης πόρων και, επομένως για πράσινες δεξιότητες, είναι η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, η νομοθεσία και οι κανονισμοί, και η πολιτική.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η νομοθεσία και πολιτική επηρεάζονται από τους στόχους «20-20-20» της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Στόχος της ΕΕ είναι να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, να αυξηθεί το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά 20% και να μειωθεί η χρήση ενέργειας σε σχέση με τα προβλεπόμενα για το 2020 επίπεδα κατά 20%. Οι στόχοι αυτοί έχουν σημασία. Παρότι τα ακριβή αριθμητικά στοιχεία είναι άγνωστα, η επιδίωξη των στόχων αυτών μπορεί να δημιουργήσει στην ΕΕ περισσότερες από ένα εκατομμύριο νέες θέσεις απασχόλησης.

Πλαίσιο 1. Επιλεγμένα επαγγέλματα, δεξιότητες και χώρες

Για τη μελέτη του Cedefop επιλέχθηκαν εννέα επαγγέλματα από διάφορους τομείς και με διαφορετικά επίπεδα δεξιοτήτων:

- υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων: νανοτεχνολόγος, τεχνολόγος μηχανικός και περιβαλλοντολόγος μηχανικός*
- ενδιάμεσο επίπεδο δεξιοτήτων: ενεργειακός επιθεωρητής, επιθεωρητής εκπομπών οχημάτων μεταφορών, τεχνίτης μονωτής, ηλεκτρολόγος, εγκαταστάτης ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων και τεχνίτης λαμαρίνας*
- χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων: συλλέκτης απορριμμάτων/ανακυκλώσιμων ειδών.

Αναλύθηκαν οκτώ κράτη μέλη, τα οποία αντικατοπτρίζουν διαφορετικά στάδια ανάπτυξης βιώσιμων οικονομιών που κάνουν αποδοτική χρήση των πόρων: η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ουγγαρία, οι Κάτω Χώρες, η Σλοβακία, η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η ΕΕ βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών και την αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά υστερεί όσον αφορά τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Οι πολίτες στηρίζουν τους στόχους και τις ρυθμίσεις της ΕΕ. Η έρευνα του Ευρωβαρομέτρου που διεξήχθη τον Ιούνιο του 2011 διαπίστωσε επίσης ότι δύο στους τρεις Ευρωπαίους αντιλαμβάνονται την αλλαγή του κλίματος ως πρόβλημα σοβαρότερο από τις παρούσες οικονομικές δυσκολίες. Όμως, για να ωριμάσουν και να αποκτήσουν αυτοδυναμία

⁽¹⁾ *Green Skills and Environmental Awareness in Vocational Education and Training* (Πράσινες δεξιότητες και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση). Η έκθεση θα είναι διαθέσιμη την άνοιξη του 2012.

οι αγορές πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών, η νομοθεσία πρέπει να είναι συνεπής και να στηρίζει τη συνέχιση των επενδύσεων μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Τη ζήτηση για τεχνολογίες ανανεώσιμης ενέργειας μπορούν επίσης να τονώσει η ευνοϊκή φορολογία, οι επιδοτήσεις ή οι κρατικές επενδύσεις σε υποδομές. Εξάλλου, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης για τον αντίκτυπο στο περιβάλλον και το ενεργειακό κόστος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων επηρεάζουν τη συμπεριφορά και τη ζήτηση για πράσινες δεξιότητες.

Τάσεις για επιλεγμένα επαγγέλματα

Εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι προσπάθειες ανάπτυξης πράσινης οικονομίας επηρέασαν τα εννέα επιλεγμένα επαγγέλματα, η μελέτη εντόπισε κερδισμένους και χαμένους. Οι συνεχιζόμενες συνέπειες της επιβράδυνσης της οικονομίας, ιδίως στον κατασκευαστικό κλάδο, επιτείνουν την αβεβαιότητα της ανάλυσης, αλλά τα αποτελέσματα δείχνουν μερικές πιο μακροπρόθεσμες τάσεις.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση στον κατασκευαστικό κλάδο εμφανίζουν υψηλές δυνατότητες δημιουργίας πράσινων θέσεων απασχόλησης. Οι χώρες με δραστήριες πολιτικές για την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κατάφεραν να δημιουργήσουν νέες θέσεις απασχόλησης στους συγκεκριμένους τομείς. Στη Γερμανία, για παράδειγμα, η κρατική πολιτική για τη στήριξη της βιωσιμότητας του περιβάλλοντος συνέβαλε στη δημιουργία ζήτησης για υπηρεσίες που βελτιώνουν την ενεργειακή απόδοση.

Η Γερμανία, η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προβλέπουν μελλοντική αύξηση των θέσεων απασχόλησης στα περισσότερα από τα εννέα επαγγέλματα. Η ζήτηση για περιβαλλοντολόγους μηχανικούς αναμένεται να αυξηθεί και στις οκτώ χώρες, ιδίως στη Σλοβακία (μολονότι από χαμηλή βάση). Η αύξηση των ναυτοτεχνολόγων επικεντρώνεται στις μεγαλύτερες βορειοευρωπαϊκές οικονομίες, όπως στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς αναπτύσσονται και διατίθενται στο εμπόριο εφαρμογές για τις τεχνολογίες αυτές.

Η ζήτηση για ενεργειακούς επιθεωρητές, ηλεκτρολόγους, εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων, τεχνίτες λαμαρίνας και τεχνίτες μονωτές προβλέπεται ότι θα αυξηθεί στις περισσότερες από τις οκτώ χώρες της μελέτης, αλλά το πρότυπο δεν είναι καθόλου ομοιόμορφο. Οι επιδοτήσεις στην Ελλάδα και στην Ιταλία ευαισθητοποίησαν όσον αφορά τα πλεονεκτήματα του μεσογειακού κλίματος για τη χρήση της ηλιακής φωτοβολταϊκής ενέργειας. Ωστόσο, οι αλλαγές στη νομοθεσία στις Κάτω Χώρες και στο Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται να μειώσουν τη ζήτηση για ενεργειακούς επιθεωρητές, εγκαταστάτες ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων και τεχνιτών μονωτών.

Η ζήτηση για συλλέκτες απορριμμάτων αναμένεται να παραμείνει σταθερή, ενώ η ζήτηση για εργαζομένους με υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων σε δραστηριότητες συλλογής και ανακύκλωσης στο πλαίσιο της διαχείρισης των αποβλήτων αναμένεται να αυξηθεί σε ορισμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένων της Γερμανίας, της Ιταλίας και της Σλοβακίας.

Αντιθέτως, ο αριθμός των θέσεων απασχόλησης για τους επιθεωρητές εκπομπών οχημάτων μπορεί να μειωθεί λόγω της μειωμένης χρήσης του αυτοκινήτου στη Γερμανία, χάρη στην αυξημένη περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, στις φορολογικές αλλαγές όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ των οχημάτων στις Κάτω Χώρες και τα σχέδια για λιγότερο συχνούς ελέγχους στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Παροχή κατάρτισης: ανταποκρίνεται στις ανάγκες;

Γενικά, η παροχή κατάρτισης για τα εννέα επαγγέλματα θεωρείται κατάλληλη. Καμία από τις οκτώ χώρες δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει σημαντικές ελλείψεις δεξιοτήτων. Η παροχή κατάρτισης φαίνεται ισχυρή στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες και στη Φινλανδία. Μερικά κράτη μέλη πιστεύουν ότι η ήδη διαθέσιμη κατάρτιση είναι επαρκής. Ωστόσο, η άποψη αυτή μπορεί να είναι υπερβολικά αισιόδοξη και κοντόφθαλμη.

Η παρούσα οικονομική ύφεση μείωσε τις πιέσεις στην ενεργειακή ζήτηση και έπληξε ιδιαίτερα σοβαρά τον κατασκευαστικό κλάδο, μειώνοντας, για παράδειγμα, τη ζήτηση για ενεργειακούς επιθεωρητές, περιβαλλοντολόγους μηχανικούς, τεχνίτες μονωτές και ηλεκτρολόγους. Οι ελλείψεις σε δεξιότητες μπορεί να μην είναι εμφανείς, προς το παρόν. Δεν είναι σαφές με ποιον τρόπο θα ανταποκριθεί η παροχή κατάρτισης όταν η ζήτηση αυξηθεί.

Παρά την ύφεση, μερικές ελλείψεις σε δεξιότητες παραμένουν, ιδίως όσον αφορά τους τεχνίτες λαμαρίνας, τους ηλεκτρολόγους και τους τεχνίτες μονωτές. Κατά τη μελέτη, η Γερμανία εμφανίζει ελλείψεις σε δεξιότητες στα περισσότερα από τα εννέα επαγγέλματα και ακολουθούν με μικρή διαφορά οι Κάτω Χώρες. Το Ηνωμένο Βασίλειο εμφανίζει επίσης ελλείψεις σε δεξιότητες υψηλότερου επιπέδου.

Ιδιαίτερα προβληματίζει το γεγονός ότι οι συγκεκριμένες ελλείψεις σε δεξιότητες δεν οφείλονται τόσο στην αυξανόμενη ζήτηση στην αγορά, αλλά στο γεγονός ότι οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι συνταξιοδοτούνται και δεν υπάρχουν αρκετοί νέοι οι οποίοι να θέλουν και να μπορούν να τους αντικαταστήσουν. Η προσέλκυση νέων σε πρακτικές, χειρωνακτικές εργασίες, σε επαγγέλματα τα οποία θεωρούνται αδίκως «βρώμικα», με κακές συνθήκες εργασίας και χαμηλή αμοιβή, είναι δύσκολη (πλαίσιο 2). Οι ελλείψεις συνδέονται επίσης με το γεγονός ότι δεν είναι αρκετοί οι νέοι οι οποίοι σπουδάζουν φυσική, χημεία, τεχνολογίες, μηχανική ή μαθηματικά.

Γενικά, τα κενά σε πρακτικές και συγκεκριμένες δεξιότητες φαίνεται να είναι πιο διαδεδομένα από ό,τι τα κενά στις γενικές δεξιότητες. Ωστόσο, μερικές γενικές δεξιότητες, όπως οι πωλήσεις και η εξυπηρέτηση πελατών, η ομαδική εργασία, η διοίκηση και η άσκηση ηγετικών καθηκόντων καθώς και οι επιχειρηματικές δεξιότητες, αποκτούν καθοριστική σημασία για πολλά επαγγέλματα. Οι εργοδότες πιστεύουν ότι τα συστήματα αρχικής κατάρτισης πρέπει να παρέχουν μια καλύτερη και πιο στέρεη βάση βασικών ικανοτήτων.

Πλαίσιο 2. «Βρώμικες» πράσινες θέσεις απασχόλησης

Οι ελλείψεις δεξιοτήτων σε πράσινα επαγγέλματα αντικατοπτρίζουν ενίοτε την έλλειψη ενδιαφέροντος των νέων να ασκήσουν τα συγκεκριμένα επαγγέλματα, ιδίως ως πρώτη επιλογή σταδιοδρομίας.

Οι δυσκολίες προσέλκυσης νέων σε επαγγέλματα που θεωρούνται «βρώμικα» χειρωνακτικά επαγγέλματα προβληματίζουν πολλές χώρες οι οποίες επιθυμούν να επενδύσουν στην επέκταση των πράσινων θέσεων απασχόλησης. Τα περισσότερα από τα επαγγέλματα που εξετάζονται στη μελέτη του Cedefop είναι συνήθως ανδροκρατούμενα και θεωρούνται αδικώς ότι έχουν μη ελκυστικές συνθήκες εργασίας και χαμηλή αμοιβή.

Οι εργοδότες στην Ελλάδα, στις Κάτω Χώρες, στη Φινλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο ανέφεραν κατακερματισμένη, μη συνεκτική ή περιορισμένη κατάρτιση για τους τεχνίτες μονωτές. Παρόμοια προβλήματα διαπιστώθηκαν για την κατάρτιση εγκαταστατών ηλιακών φωτοβολταϊκών συστημάτων στη Γερμανία, στην Ουγγαρία, στις Κάτω Χώρες, στη Σλοβακία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αυξανόμενη ποικιλία των τομέων εξειδίκευσης δυσχεραίνει επίσης την προσαρμοσμένη κατάρτιση με βάση τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Μερικοί εργοδότες, για παράδειγμα στην Ιταλία, στις Κάτω Χώρες και στο Ηνωμένο Βασίλειο, θα ήθελαν να γίνουν αλλαγές στα προγράμματα σπουδών, και συγκεκριμένα να μεταβληθεί η ισορροπία μεταξύ θεωρίας και πρακτικής, και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική γνώση.

Οι λύσεις που προτείνονται για την αντιμετώπιση των ελλείψεων και των κενών στις δεξιότητες διαφέρουν ανάλογα με το επάγγελμα και τις συνθήκες του εργοδότη. Η Γερμανία καταβάλλει συντονισμένες προσπάθειες για να προσελκύσει περισσότερους νέους στα επαγγέλματα αυτά, στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας να τους παροτρύνει να σπουδάσουν στους τομείς της φυσικής, της χημείας, των τεχνολογιών, της μηχανικής και των μαθηματικών. Όπως και η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο ανέφερε ότι μερικοί εργαζόμενοι είναι απρόθυμοι να παρακολουθήσουν και να εμπλακούν επαρκώς στην παρεχόμενη κατάρτιση. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι εργοδότες είναι πιθανότερο να προσλάβουν καινούριους, προσοντούχους εργαζόμενους και να αυξήσουν τους μισθούς παρά να καταρτίσουν τους υφιστάμενους υπαλλήλους. Ωστόσο, στις περισσότερες χώρες οι εργοδότες προτιμούν να καταρτίζουν τους υφιστάμενους υπαλλήλους ή να επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους με πρόχειρα μέσα παρά να προσλαμβάνουν νέους εργαζόμενους. Οι πολλαπλές διαδρομές εισόδου, τα διαφορετικά επίπεδα προσόντων και η ανεπαρκής αναγνώριση δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω μη τυπικής ή άτυπης μάθησης περιορίζουν επίσης την κινητικότητα των εργαζομένων σε πράσινα επαγγέλματα.

Οι παρέχοντες κατάρτιση, παρότι είναι διατεθειμένοι να τροποποιήσουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών για να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις, αποθαρρύνονται από τις ασαφείς και ποικίλες ανάγκες των εργοδοτών όσον αφορά τις πράσινες δεξιότητες. Συχνά οι ανάγκες των εργοδοτών σε κατάρτιση δεν βασίζονται στη δέουσα ανάλυση.

Η ζήτηση για νέα προσόντα είναι χαμηλή, για παράδειγμα, στη Φινλανδία, καθώς οι εργοδότες προτιμούν πρόσθετες ενότητες πράσινων δεξιοτήτων. Η αργή εξέλιξη των νέων προσόντων αποτελεί πρόβλημα σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι πάροχοι μάθησης υιοθετούν μια προσέγγιση αναμονής και δεν είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν κινδύνους.

Ωστόσο, υπάρχουν πολύ ενθαρρυντικά παραδείγματα συνεργασίας. Σε επαγγέλματα που απαιτούν υψηλό επίπεδο δεξιοτήτων, όπως νανοτεχνολόγοι, οι εργοδότες συνεργάζονται με ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και προσλαμβάνουν αποφοίτους.

Αυξανόμενες πράσινες δεξιότητες

Ποια διδάγματα μπορούν να αντληθούν από τη μελέτη, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της απόκτησης και της εφαρμογής των αναγκαίων δεξιοτήτων για την ανάπτυξη μιας πιο πράσινης οικονομίας (πλαίσιο 3);

Οι πολιτικές για τη χρήση λιγότερης ενέργειας, τη μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και την αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας υποκινούν την αύξηση των πράσινων θέσεων απασχόλησης και τη ζήτηση για πράσινες δεξιότητες. Είναι σημαντικό οι πολιτικές να είναι συνεκτικές ώστε να αποφευχθεί η αβεβαιότητα όσον αφορά τα οφέλη των επενδύσεων σε πράσινες δραστηριότητες. Για παράδειγμα, τα οικονομικά κίνητρα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά ώστε να αποτραπεί η εξάρτηση από την κρατική χρηματοδότηση και να αποφευχθούν οι κλονισμοί που μπορεί να οδηγήσουν σε αποτυχία επιχειρήσεων και σε απώλεια θέσεων απασχόλησης.

Η στροφή σε μια πράσινη οικονομία δεν θα παραγάγει απλώς νέες θέσεις απασχόλησης, αλλά θα μεταβάλει επίσης το αντικείμενο και τον χαρακτήρα υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης. Η παροχή πράσινων δεξιοτήτων θα απαιτήσει την αναθεώρηση των υφιστάμενων προγραμμάτων σπουδών, των προτύπων για τα προσόντα και των προγραμμάτων κατάρτισης. Θα απαιτήσει επίσης την επανεκπαίδευση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών. Εργοδότες και πάροχοι κατάρτισης πρέπει να συνεργασθούν σε μια μακροπρόθεσμη προοπτική για να υλοποιηθούν οι αλλαγές αυτές. Η γενική εκπαίδευση θα κληθεί επίσης να αυξήσει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και να επηρεάσει τη συμπεριφορά από μικρή ηλικία.

Σύμφωνα με μια προσέγγιση, οι υπεύθυνοι για τα πρότυπα στην παροχή κατάρτισης σε κάθε χώρα θα ελέγξουν τους παρόχους κατάρτισης (ή θα τους ζητήσουν να υποβληθούν σε αυτοέλεγχο) για να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα ένταξης «πράσινων» δεξιοτήτων σε όλα τα μαθήματα κατάρτισης που παρέχουν. Αυτό θα συμβάλει στην ικανοποίηση των αναγκών των εργοδοτών στο πλαίσιο της παρούσας παροχής κατάρτισης για τα υφιστάμενα επαγγέλματα.

Η πρόγνωση των αναγκών σε δεξιότητες μπορεί να στηρίξει τις διαδικασίες παροχής και προγραμματισμού της κατάρτισης και να συμβάλει στη μείωση της αβεβαιότητας όσον αφορά τις επενδύσεις στην ανάπτυξη πράσινων δεξιοτήτων. Όμως, τα δεδομένα σχετικά με τα νέα και τα αναδυόμενα πράσινα επαγγέλματα δεν είναι ακόμη αρκετά καλά. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τη μελέτη, οι χώρες

της νότιας και της ανατολικής Ευρώπης δυσκολεύονται περισσότερο να προβλέψουν τις μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες, εν μέρει λόγω έλλειψης δεδομένων, μικρού

αριθμού εργαζομένων σε μερικά επαγγέλματα, και αβεβαιότητας σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές.

Πλαίσιο 3. Σύνοψη βασικών πορισμάτων και μηνυμάτων πολιτικής

Βασικά πορίσματα	Μηνύματα πολιτικής
Περιορισμένες ενδείξεις ελλείψεων σε δεξιότητες λόγω της οικονομικής ύφεσης που μειώνει τη ζήτηση, αλλά μερικά επαγγέλματα εμφανίζουν κενά δεξιοτήτων, ιδίως σε πρακτικές και τεχνικές δεξιότητες.	Βελτίωση των συστημάτων για την πρόβλεψη και την αντιστοίχιση των αναγκών σε δεξιότητες. Πρέπει να αντιμετωπισθούν οι ατέλειες στη χαρτογράφηση των πράσινων επαγγελμάτων σε επαγγελματικές ταξινομήσεις.
Η αβεβαιότητα όσον αφορά τις περιβαλλοντικές ρυθμίσεις και πολιτικές δυσχεραίνει την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες.	Απαιτείται συνεκτικό και σταθερό πλαίσιο πολιτικής (ρύθμιση και πολιτικές κινήτρων) καθώς και συντονισμός διαφορετικών πολιτικών (για παράδειγμα, ενσωμάτωση της στρατηγικής για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στην περιβαλλοντική πολιτική).
Οι πολλαπλές διαδρομές εισόδου, τα διαφορετικά επίπεδα προσόντων και η ανεπαρκής αναγνώριση δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω μη τυπικής ή άτυπης μάθησης είναι σημαντικοί ανασταλτικοί παράγοντες για την κινητικότητα των εργαζομένων σε πράσινα επαγγέλματα.	Πρέπει να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες για τη βελτίωση της αναγνώρισης, της διαφάνειας και της δυνατότητας μεταφοράς προσόντων και ικανοτήτων.
Οι νεότεροι εργαζόμενοι ιδίως αντιλαμβάνονται συχνά τα πράσινα επαγγέλματα ως χαμηλών προσόντων ή «βρώμικα».	Οι εσφαλμένες αντιλήψεις σχετικά με τις πράσινες σταδιοδρομίες πρέπει να αντιμετωπισθούν με καλύτερες πληροφορίες προσανατολισμού και συμβουλευτική, και με ενημερωτικές εκστρατείες.
Οι πάροχοι μάθησης δεν είναι επαρκώς προορατικοί και αποθαρρύνονται από τις ασαφείς και ποικίλες ανάγκες των εργοδοτών.	Οι κοινωνικοί εταίροι και οι φορείς παροχής κατάρτισης πρέπει να συνεργάζονται στενά ώστε να διασφαλίζεται η παροχή πράσινων δεξιοτήτων.

Παρά τον ρόλο της πολιτικής και της ρύθμισης στον επηρεασμό της ζήτησης για πράσινες δεξιότητες, τα περισσότερα κράτη μέλη δεν διαθέτουν ακόμη ρητές εθνικές στρατηγικές ή προγράμματα ενσωματωμένα στις περιβαλλοντικές πολιτικές τους. Κάτι τέτοιο θα τους επέτρεπε να ανταποκριθούν καλύτερα στις αλλαγές στις ανάγκες σε δεξιότητες οι οποίες είναι αποτέλεσμα των πολιτικών αυτών. Οι διαφορετικοί τομείς πολιτικής παραμένουν διαχωρισμένοι, γεγονός που εμποδίζει τη συνεργασία των πολιτικών και τη συνοχή μεταξύ περιβαλλοντικής και ενεργειακής πολιτικής και πολιτικής για τις δεξιότητες και την απασχόληση.

Μερικά πράσινα επαγγέλματα έχουν κακή εικόνα και φαίνονται μη ελκυστικά σε πολλούς νέους. Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για την προώθηση σταδιοδρομιών σε μερικά επαγγέλματα-στόχους τόσο για τους νεοεισερχομένους στην αγορά εργασίας όσο και για τους ήδη εργαζομένους, μέσω ενημερωτικών εκστρατειών καθώς και υπηρεσιών καθοδήγησης και παροχής συμβουλών.

Λιγοστές είναι οι επιχειρήσεις ή οι χώρες που προσπαθούν να αντισταθμίσουν τις ελλείψεις σε δεξιότητες σε πράσινα επαγγέλματα διευρύνοντας την προσφορά εργασίας, για παράδειγμα προσελκύνοντας περισσότερες γυναίκες, άτομα μεγαλύτερης ηλικίας ή εργαζομένους με αναπηρίες. Ωστόσο, αυτό είναι σημαντικό για την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για αύξηση του ποσοστού απασχόλησης σε 75%, πράγμα που απαιτεί την

παροχή περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης σε όλες τις ομάδες του εργατικού δυναμικού.

Η ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας της Ευρώπης και η πρόσφορας των ανάλογων δεξιοτήτων πρέπει να ενταχθούν σε ευρύτερες στρατηγικές, τόσο της αγοράς εργασίας, όσο και περιβαλλοντικές. Όπως οι περισσότεροι κήποι, η πράσινη οικονομία της Ευρώπης απαιτεί πολλή δουλειά.....